

**UCHWAŁA NR XX/184/14
RADY GMINY TOPÓLKA**

z dnia 25 czerwca 2014 r.

w sprawie ustanowienia lokalnego programu pomocy społecznej na lata 2014- 2020

Na podstawie art. 110 pkt 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r. poz.; 182, 509 i1650; z 2014r. poz. 567 i 598),

Rada Gminy Topólka uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjąć Lokalny Program Pomocy Społecznej na lata 2014-2020 w treści stanowiącej załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Topólka.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy
Topólka

Anna Niedośmialek

**Załącznik do Uchwały Nr XX/184/14 Rady Gminy Topólka z dnia 25 czerwca 2014r.
w sprawie: ustanowienia lokalnego programu pomocy społecznej na lata 2014 - 2020.**

Lokalny Program Pomocy Społecznej

na lata 2014 -2020

Topólka, marzec 2014 rok

Wstęp

Ustawa o samorządzie gminnym stanowi, że gmina realizuje określone zadania publiczne, w tym zadania z zakresu pomocy społecznej. Szczegółowe zadania z zakresu pomocy społecznej zapisane są w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2004 r. Nr 64 poz. 593 z późn. zm.). Zapisy tej ustawy dotyczą pomocy rodzinom i osobom samotnym mającym trudności w codziennej egzystencji w społeczeństwie. Pomoc ta powinna wspierać rodziny i osoby samotne, niezdolne do samodzielnego przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, a w sytuacjach koniecznych zapewniać niezbędną ku temu pomoc.

Aby móc kompleksowo zabezpieczać rodziny i osoby samotne należy stworzyć lokalny system pomocy tym osobom. Zadanie takie nakłada na gminę ustawa o pomocy społecznej, która mówi, że do zadań gminy należy opracowanie i realizacja lokalnego programu pomocy społecznej.

Program ten jest zgodny z ogólną koncepcją programu opracowanego w tym zakresie na poziomie województwa, powiatu oraz kierunkami polityki państwa jak i wypracowanymi już i obowiązującymi standardami w zakresie pomocy społecznej obowiązującymi w Unii Europejskiej.

Budowanie gminnego systemu pomocy społecznej:

- wczesna prewencja poprzez rozwój poradnictwa i terapii rodzin dysfunkcyjnych,
- wspieranie rodzin i pomoc w rozwiązywaniu ich problemów.

Ustawowe zadania gminy w zakresie pomocy społecznej

W 1999 r. wprowadzono zasadnicze zmiany w funkcjonowaniu systemu pomocy społecznej. Zadania z tego zakresu przekazano pod nadzór ministra pracy i polityki społecznej w ramach nowego modelu pomocy społecznej.

W wyniku tych zmian do zadań gminy włączono zabezpieczenie podstawowych potrzeb rodzin i osób samotnych zamieszkujących na jej terenie. Gmina ma obowiązek tworzenia gminnego systemu profilaktyki i opieki.

Ustawowe zadania gminy w tym zakresie obejmują:

- prowadzenie poradnictwa,
- udzielanie pomocy pieniężnej,
- pomoc w integracji ze środowiskiem osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- organizowanie i prowadzenie mieszkań socjalnych,
- praca socjalna,
- wypłacanie świadczeń rodzinnych i dodatków mieszkaniowych,
- kontrakty socjalne.

Realizatorem ustawowych zadań gminy z zakresu pomocy społecznej jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Przy realizacji tych zadań GOPS współpracuje z różnymi podmiotami działającymi w sferze pomocy społecznej, z organizacjami pozarządowymi i osobami fizycznymi. Ważna jest współpraca w tym zakresie z Powiatowym Urzędem Pracy i Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, które wspierają rodziny i osoby samotne w ich naturalnym środowisku, zapewniając im pomoc i opiekę w systemie dziennym, bez konieczności opuszczania środowiska lokalnego.

Podstawy prawne

Działania w tym zakresie są podejmowane i realizowane w oparciu o następujące przepisy:

1. ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 64, po.593 z późn. zm.),
2. ustawa z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2006r. Nr139, poz.992 z późn. zm.),
3. ustawa z dnia 21 czerwca 2001r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz.U.Nr71, poz.734 z późn. zm.),
4. ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2011 r., Nr 127, poz. 721, z późn. zm.).

Diagnoza społeczna

Gmina Topólka przynależy administracyjnie do województwa kujawsko-pomorskiego, powiatu radziejowskiego. Jest położona na terenie Kujaw. Zajmuje powierzchnię 102,92 km², liczy 5017 ludności. Podzielona jest na 24 sołectwa w skład których wchodzi 42 wsie.

Na dzień 31.12.2013 roku na terenie gminy Topólka było 460 bezrobotnych. Z bezrobociem wiąże się ściśle ubóstwo i brak perspektyw życiowych. Jest to niepokojący objaw ponieważ wpływa na zwiększenie rozmiaru różnych patologii społecznych takich jak: agresja, przemoc domowa, uzależnienia, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, przestępczość.

Problem ten dotyczy nie tylko dorosłych, ale w sposób szczególny dotyka dzieci, które nie znajdują oparcia i właściwej opieki we własnej rodzinie biologicznej. Z tego powodu zarówno rodziny jak i osoby samotne, obejmowane

są różnymi formami opieki i pomocy. Według stanu na 31 grudnia 2013 roku różnymi formami pomocy udzielanej przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Topólce zostało objętych ponad osiemset osób zamieszkujących zarówno w rodzinach jak i osób samotnych. Ponadto sześćset rodzin i osób samotnych korzysta z pomocy w postaci świadczeń rodzinnych. Niepokojącym zjawiskiem na terenie naszego powiatu jest ciągle rosnąca liczba osób niepełnosprawnych. Na dzień dzisiejszy zasiłki pielęgnacyjne na terenie gminy Topólka pobiera 435 osób (w tym 139 osób to dzieci do 16 roku życia).

Diagnoza istniejącej infrastruktury w zakresie pomocy rodzinom podlegającym systemowi pomocy społecznej

Nazwa instytucji, placówki, organizacji pozarządowej	Działalność instytucji, placówek i organizacji pozarządowych świadczących pomoc dziecku i rodzinie
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Radziejowie, Gmina Topólka	Zapewnienie opieki osobom niepełnosprawnym w formach instytucjonalnych, wsparcia dziennego i opiece, dostępie do nauki na poziomie szkoły podstawowej, gimnazjalnej i ponad gimnazjalnej
Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Radziejowie	Zlecanie zadania dla Zespołu w Radziejowie w zakresie orzekania o niepełnosprawności dla celów pomocy społecznej, zatrudnienia oraz korzystania z ulg i uprawnień
Poradnia Psychologiczno Pedagogiczna w Radziejowie	Poradnictwo rodzinne, zawodowe, psychologiczne, pedagogiczne logopedyczne
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Topólce, Gmina Topólka -	Realizacja zadań z zakresu pomocy społecznej i świadczeń rodzinnych, dodatków mieszkaniowych i programów realizowanych wspólnie z PFRON na terenie gminy
Sąd Rejonowy w Radziejowie	Postępowania sądowe w sprawach rodzinnych i nieletnich, pozbawianie i ograniczanie władzy rodzicielskiej, ustalanie sytuacji prawnej dziecka

Przychodnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Radziejowie	Pomoc osobom uzależnionym i współuzależnionym, diagnoza, poradnictwo, psychoterapia, konsultacje lekarskie.
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Pomoc osobom uzależnionym i współuzależnionym, poradnictwo.
Powiatowy Urząd Pracy w Radziejowie, Gmina Topólka	Pomoc osobom bezrobotnym, absolwentom szkół i uczelni, osobom niepełnosprawnym zagrożonym wykluczeniem społecznym.
Gminny Ośrodek Kultury w Topólce	Organizacja czasu wolnego społeczeństwu gminy.

Dane dotyczące Programu

1. Miejsce realizacji Programu:

- teren Gminy Topólka;

2. Czas realizacji Programu:

- lata 2014 – 2020;

3. Adresaci programu:

- rodziny korzystające z systemu pomocy społecznej;
- osoby samotne korzystające z systemu pomocy społecznej;
- osoby niepełnosprawne;
- osoby zagrożone wszelkiego rodzaju wykluczeniami społecznymi;
- osoby znajdujące się w sytuacji kryzysowej i niedostosowane społecznie;
- dzieci i młodzież niepełnosprawna w trakcie pobierania nauki w szkole podstawowej, gimnazjalnej i ponad gimnazjalnej.

4. Koordynator Programu:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Topólce;

5. Źródła finansowania Programu:

- środki własne samorządu gminnego;
- środki własne Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej;
- środki partnerów uczestniczących w Programie;
- dotacje celowe;
- środki pozyskane z różnych źródeł (fundusze unijne pozyskane w ramach POKL zarówno z konkursów jak i projektów systemowych),
- środki z programów Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych;

6. Partnerzy:

- Administracja samorządowa;
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna;
- Pełnomocnicy wójtów i burmistrzów ds. uzależnień w gminach;
- Samorząd powiatowy;
- Szkoły;
- Samorząd województwa;
- Urząd Wojewódzki - Wydział Polityki Społecznej;
- Urząd Marszałkowski;
- Sąd Rodzinny, kuratorzy zawodowi i społeczni;
- Policja;
- Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych;
- Powiatowy Urząd Pracy;
- Gminny Ośrodek Kultury;
- Organizacje pozarządowe;
- Służba zdrowia;

- Wolontariusze;
- Sponsorzy;
- Lokalne media.

Cel strategiczny

Założono, że realizacja polityki prospołecznej przyniesie lepsze efekty, jeżeli będzie miała charakter systemowy i zintegrowany, z udziałem wielu podmiotów działających na rzecz rodziny, w szczególności samorządów lokalnych, kościoła katolickiego, innych kościołów, związków wyznaniowych oraz organizacji pozarządowych.

Opracowując i tworząc system pomocy społecznej szczególnie istotne jest włączenie wszystkich podmiotów działających w środowisku lokalnym wspierających i wspomagających rodziny i osoby samotne, poprzez wcześniej ustalone kierunki działań tj.

- wzmacnianie rodzin i osób samotnych w sytuacjach kryzysowych i trudnych dla nich;
- organizowanie pomocy instytucjonalnej w sytuacjach kryzysowych;
- wysoki standard usług.

Wyszczególniono następujący Cel Strategiczny:

Zorganizowanie kompleksowego i sprawnego systemu pomocy społecznej w Gminie Topólka.

Cele szczegółowe

1. Tworzenie systemu instytucjonalnych form pomocy rodzinie i osobom samotnym;
2. Organizowanie pomocy i wsparcia dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym (w tym w szczególności dla osób niepełnosprawnych) w procesie usamodzielniania się i integracji ze środowiskiem;
3. Zapobieganie niedostosowaniu społecznemu i przestępczości wśród podopiecznych ośrodka pomocy społecznej.

Cel szczegółowy 1

Tworzenie systemu instytucjonalnych form pomocy rodzinie i osobom samotnym

Zadania	Partnerzy	Planowany termin realizacji
Wspieranie rodzin we wzmacnianiu i odzyskiwaniu zdolności do prawidłowego funkcjonowania poprzez: <ul style="list-style-type: none">• pracę socjalną z rodziną,• pobudzanie społecznej aktywności i inspirowanie do działań samopomocowych	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, organizacje pozarządowe, szkoły	Praca ciągła
Zorganizowanie systemu specjalistycznego poradnictwa, w tym psychologicznego,	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Gminny Ośrodek Pomocy	Zadanie to może zostać realizowane z

<p>prawnego, pedagogicznego, terapeutycznego, logopedycznego</p>	<p>Społecznej, Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych</p>	<p>funduszy: wojewódzkiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych Urzędu Marszałkowskiego, Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w Toruniu, środki POKL pozyskane zarówno w ramach projektów systemowych jak i konkursowych- zadanie zostanie zrealizowane do końca 2020r.</p>
<p>Prowadzenie poradnictwa</p>	<p>Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Poradnia Psychologiczno-</p>	<p>Praca ciągła</p>

	Pedagogiczna	
Stworzenie na terenie gminy spółdzielni socjalnej finansowanej z różnych źródeł	Powiatowy Urząd Pracy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, organizacje pozarządowe.	Środki pozyskane z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w Toruniu, środki POKL pozyskane zarówno w ramach projektów systemowych jak i konkursowych, środki pozyskane z Powiatowego Biura Pracy- zadanie zostanie zrealizowane do końca 2020r.
Udoskonalenie systemu informowania o możliwościach uzyskania pomocy i realizowanych formach świadczeń np. strona internetowa, punkt informacji działający przy GOPS, plakaty,	Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowy Urząd Pracy, organizacje pozarządowe	Praca ciągła

ulotki, notatki prasowe		
Budowanie sieci współpracy z podmiotami działającymi na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowy Urząd Pracy, organizacje pozarządowe, sąd, szkoły, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	Praca ciągła
Pomoc materialna, finansowa i pośrednictwo w znalezieniu zatrudnienia osobom i rodzinom zagrożonym ubóstwem	Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowy Urząd Pracy, organizacje pozarządowe, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, podmioty gospodarcze	Praca ciągła

Cel szczegółowy 2

Organizowanie pomocy i wsparcia dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym (w tym w szczególności dla osób niepełnosprawnych) w procesie usamodzielniania się i integracji ze środowiskiem

Zadania	Partnerzy	Planowany termin realizacji
Prowadzenie szerokiej akcji informacyjnej o formach	Ośrodek Pomocy Społecznej, lokalne	Praca ciągła

pomocy z uwzględnieniem nowych form i programów	media	
Wsparcie psychologiczne i prawne osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowy Urząd Pracy, organizacje pozarządowe	Zadanie o charakterze ciągłym

Cel szczegółowy 3

Zapobieganie niedostosowaniu społecznemu i przestępczości wśród podopiecznych ośrodka pomocy społecznej

Zadania	Partnerzy	Planowany termin realizacji
Stworzenie i prowadzenie świetlicy środowiskowej	Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowy Urząd Pracy, organizacje pozarządowe, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Zadanie realizowane ze środków: Ośrodka Pomocy Społecznej, Powiatowego Urzędu Pracy, organizacji pozarządowych, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych- świetlica zostanie utworzona do

		końca 2020r.
Praca z rodzinami i osobami samotnymi	Ośrodek Pomocy Społecznej, kuratorzy społeczni i zawodowi, sąd	Praca ciągła
Tworzenie kontraktów socjalnych oraz indywidualnych planów działania, czuwanie nad ich realizacją, korekta i dostosowanie do aktualnych potrzeb	Ośrodek Pomocy Społecznej	Praca ciągła
Opracowanie oferty zagospodarowania czasu wolnego skierowanej do społeczeństwa gminy	Gminny Ośrodek Kultury, szkoły, samorząd gminny i powiatowy, organizacje pozarządowe	Praca ciągła
Współpraca ze szkołami w zakresie rozwiązywania problemów dydaktycznych i wychowawczych.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, szkoły, Ośrodek Pomocy Społecznej, sąd, policja	Praca ciągła
Organizowanie młodzieży i dzieciom wypoczynku letniego, zimowego, pomoc w dofinansowaniu kolonii, obozów.	Ośrodek Pomocy Społecznej, organizacje pozarządowe, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, partnerzy lokalni - sponsorzy	Praca ciągła
Tworzenie lobbingu na rzecz pozyskania partnerów do	Ośrodek Pomocy Społecznej	Praca ciągła do czasu

realizacji tego zadania		zaspokojenia potrzeb
-------------------------	--	-------------------------

Przewidywane efekty i rezultaty programu

Należy oczekiwać następujących efektów podjętych ww. działań takich jak:

- wzmocnienie więzi rodzinnych;
- utworzenie sieci placówek wsparcia dziennego;
- rozwój poradnictwa specjalistycznego;
- podniesienie jakości usług świadczonych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej;
- lepsze przygotowanie rodzin i osób samotnych do samodzielnego życia i egzystencji w społeczeństwie;
- podniesienie poczucia własnej wartości wśród podopiecznych ośrodka pomocy społecznej;
- wzrost świadomości społeczeństwa w zakresie działalności gminnego ośrodka pomocy społecznej;
- stworzenie systemu współpracy między podmiotami działającymi na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- zwiększenie aktywności organizacji pozarządowych na terenie działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Topólcie;
 - pozyskanie do współpracy wolontariuszy.

Monitoring i ewaluacja programu:

Przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Topólce zostanie powołany zespół, którego zadaniem będzie ocena bieżącej realizacji programu, monitoring oraz proponowanie zmian i aktualizacja założeń i celów.

Podsumowanie

Do prawidłowego funkcjonowania rodziny i osób samotnych, niezbędne jest zapewnienie jak najlepszych warunków socjalno - bytowych. Dlatego należy podejmować działania, aby te warunki spełniać. Osiągniemy to między innymi dzięki rozwojowi poradnictwa specjalistycznego. Istotnym działaniem na rzecz utrzymania prawidłowo funkcjonującej rodziny i osób samotnych jest również wsparcie finansowe i materialne, pozwalające na wyjście z sytuacji kryzysowej.

Do realizacji tych celów niezbędny jest rozwinięty i szybko reagujący system wsparcia środowiskowego wraz z pomocą terapeutyczną, materialną i socjalną. System wspierania realizować będzie zespół składający się z profesjonalistów (pracownik socjalny, terapeuta, psycholog, pedagog, kurator zawodowy).

Cele te będą prawidłowo realizowane, gdy zostanie stworzony sprawnie funkcjonujący system współpracy i komunikacji pomiędzy organizacjami i instytucjami świadczącymi pomoc rodzinom i osobom samotnym na terenie gminy Topólka. Koordynatorem działania będzie Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Topólce.

UZASADNIENIE

Przyjęcie przez Radę Gminy Topólka Lokalnego Programu Pomocy Społecznej na lata 2014-2020 będzie podstawą do pozyskiwania środków zewnętrznych skierowanych do osób niepełnosprawnych, zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Podstawą prawną opracowania i wdrożenia lokalnego programu pomocy społecznej jest art. 110 pkt 10 ustawy o pomocy społecznej zgodnie, z którym rada gminy opracowuje i kieruje do wdrożenia lokalne programy pomocy społecznej.

Lokalny Program Pomocy Społecznej na lata 2014-2020 powstał w oparciu o diagnozę środowiska i ocenę występujących na terenie gminy Topólka zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej w celu zaspokojenia rozeznanych potrzeb osób i rodzin, jak również w ramach realizacji obowiązkowych zadań nałożonych na samorząd, wynikających z ustawy o pomocy społecznej.